

Educar la Tolerància

1

Objectius específics

- ♦ Sensibilitzar els alumnes en el tema del racisme i la xenofòbia
- ♦ Conscienciar els alumnes de la importància de les petites coses que poden afavorir comportaments excloents
- ♦ Ajudar a enfortir i consolidar una realitat plural, de respecte mutu

Introducció

El resorgiment del racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància propiciat per factors econòmics, socials, polítics i culturals està generant una inquietud en les societats democràtiques ja que amenaça els valors fonamentals i suposa un drama per a tots aquells que pateixen l'exclusió, la marginació o la violència pel fet de ser immigrant, refugiat, gitano, homosexual, jueu, discapacitat, etc.

Aquestes situacions es generen per una por infundada davant l'amenaça imaginària que suposen els grups humans sobre els quals recau la intolerància i també per un menyspreu davant la seva situació de feblesa, inferioritat, discriminació o explotació que pateixen. L'origen d'aquests sentiments de por o menyspreu solen ser la ignorància i el prejudici.

Enfront d'aquestes actituds negatives cap als febles hi ha la tolerància, que és una actitud constructiva a favor dels més febles. La tolerància és una resposta al racisme i la xenofòbia. Educar per a la tolerància és prevenir les actituds intolerants.

Tolerància no significa suportar, tenir paciència davant d'error d'altres, no agredir el qui pensa diferent, no irritar-nos davant la diferència. Tolerància vol dir no a la indiferència. Significa reconèixer el pluralisme, respectar la diversitat, valorar el que hi ha de positiu en allò que és diferent en les persones.

Educar per a la tolerància és fomentar sentiments de confiança i respecte mitjançant la coneixença i apropar-nos a aquells que aparentment són diferents amb la finalitat de conèixer la seva realitat i intentar comprendre-la.

Tot recordant la *Declaració universal dels drets de l'infant*, podem concloure que: l'infant ha de ser protegit contra les pràctiques que puguin fomentar la discriminació racial, religiosa o de qualsevol altra mena. Ha de ser educat en l'esperit de comprensió, tolerància, amiatat entre els pobles, en la pau i la fraternitat universals i amb plena consciència que ha de consagrar les seves aptituds i energies al servei del proïsme.

ACTIVITAT 1a. Cicle ESO

SÓC RACISTA?

1. Fes una creu en la casella que creguis convenient

M'AGRADARIA...	<i>ser veí d'un / una</i>				<i>ser company d'un / una</i>				<i>ser parella d'un / una</i>				<i>fer fora del país un / una</i>			
	SÍ	INDF.	NO	MAI	SÍ	INDF.	NO	MAI	SÍ	INDF.	NO	MAI	SÍ	INDF.	NO	MAI
Gitano/a																
Japonès/a																
Nord-americà/ana																
Argentí/ina																
Negre/a																
Àrab																

INDF. = Indiferent

2. Completa amb el nom del país de procedència

El teu nom _____

Els teus cognoms _____

El teu bolígraf _____

El teu calçat esportiu _____

El cotxe dels teus pares _____

El teu esport preferit _____

El teu conjunt musical _____

El teu rellotge _____

3. Fes aquest breu qüestionari a una persona que porti un mínim de sis mesos vivint a Catalunya i que vingui d'una cultura diferent.

1. NOM
2. COGNOMS
3. PAÍS DE PROCEDÈNCIA
4. PER QUÈ HA EMIGRAT?
5. DATA D'ARRIBADA
6. QUINES DIFICULTATS HA TROBAT EN LA VIDA QUOTIDIANA DEL NOSTRE PAÍS?

4. a) Poseu en comú les dades recollides en l'activitat anterior.
b) Feu una llista de les respostes obtingudes en la pregunta núm. 6.
c) Compareu aquestes dificultats. Quines es repeteixen més? Existeix un denominador comú segons l'origen?
d) Què creus que es podria fer per solucionar aquests problemes?

5. Fes una llista de persones d'altres races que admiris, de les quals ets "fan", que voldries tenir com a amic, ... i treu-ne alguna conclusió.

Nom

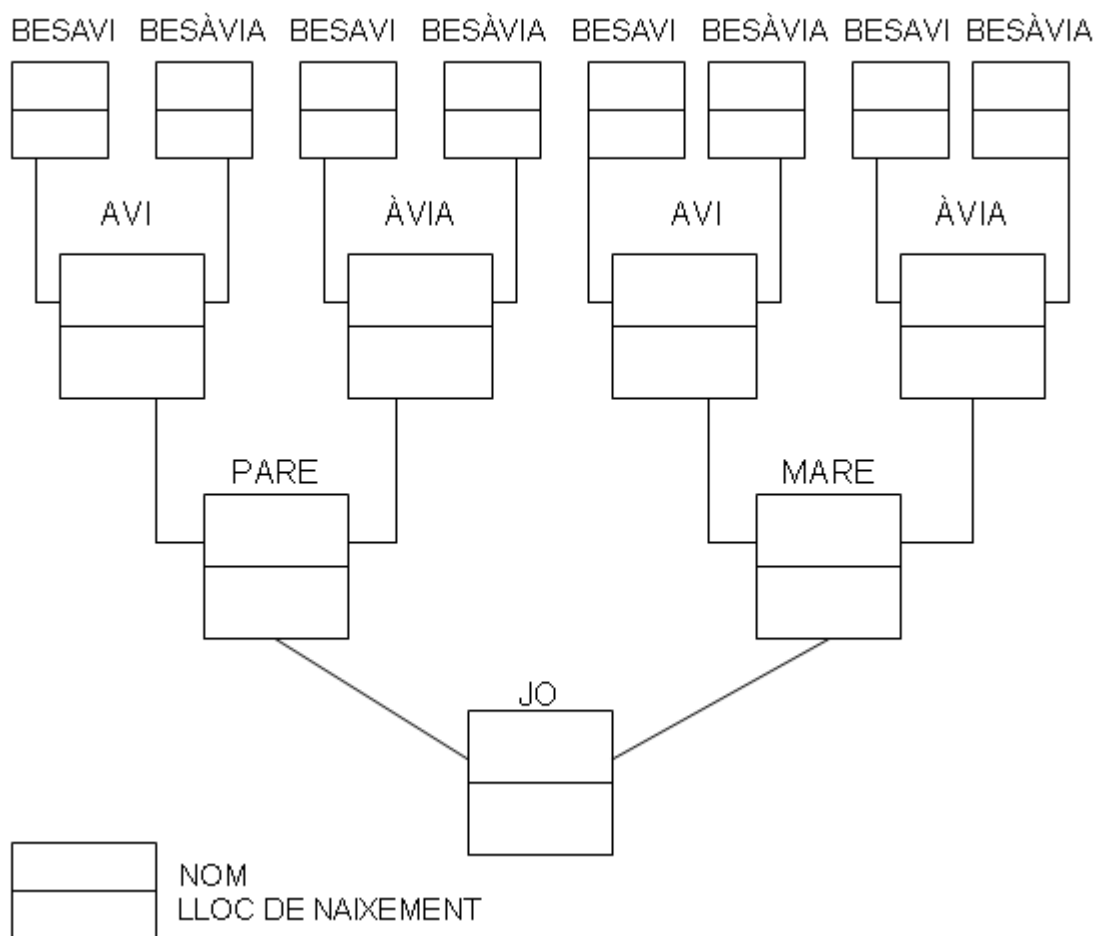
Què fa?

Per què el voldries com a amic?

D'ON VENIM?

- Completa aquest arbre genealògic amb els noms dels teus avantpassats i el teu propi així com els llocs de naixement de cadascú.

7. Poseu en comú les dades que entre tots heu recollit i confegiu una taula a la pissarra. D'aquesta manera podreu elaborar els següents diagrames de barres:
- a) El percentatge de nois i noies de la classe que heu nascut a Catalunya, a la resta de l'Estat i en altres llocs.
 - b) El percentatge de pares i mares que han nascut a Catalunya, a la resta de l'Estat i en altres llocs.
 - c) El percentatge d'avis i àvies que han nascut a Catalunya, a la resta de l'Estat i en altres llocs.
 - d) El percentatge de besavis i besàvies que han nascut a Catalunya, a la resta de l'Estat i en altres llocs.

Sabies que:

A Catalunya, tres de cada quatre dels seus habitants tenen avis, àvies, pares o mares que hi han arribat al llarg del segle XX.

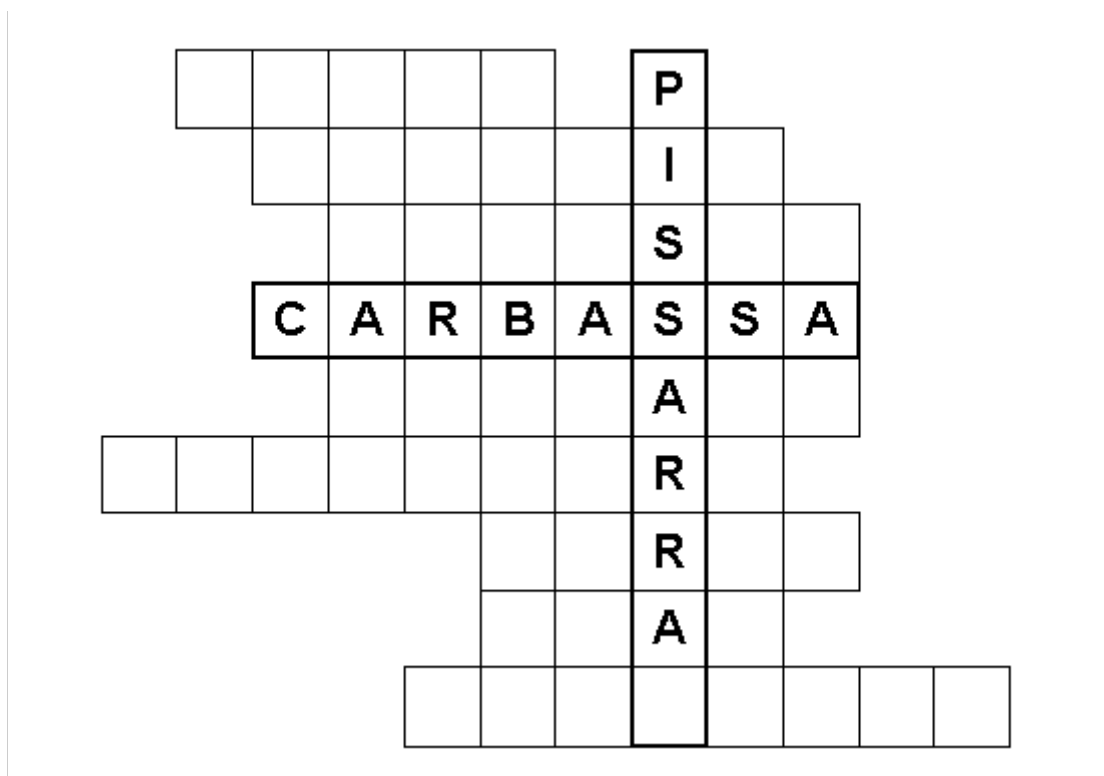
L'afirmació anterior confirma o nega els resultats que has obtingut? Per què?

ACTIVITAT 2a. Cicle ESO

TOLERÀNCIA I LLENGUATGE

1. Resol aquests mots encreuats de paraules catalanes que provenen d'altres pobles.

HORIZONTALS

1. D'origen àrab, bossa, normalment de pell, que usen els pastors per portar el menjar.
2. D'origen àrab, fruit gros, rodó, de color vermell per dins i verd per fora, molt refrescant.
3. Consonant. D'origen visigòtic, porció de pa relativament prima.
4. D'origen ibèric, suspens o insuficient en un examen; fruit de la carbassera.
5. Consonant. D'origen americà, xarxa que es penja entre dos arbres i serveix com a llit o com a gronxador.
6. D'origen àrab, penjolls que les dones porten a les orelles, al revés, plural.
7. D'origen gitano, anar-se'n, marxar.
8. D'origen franc, de la seva farina se'n fa pa.
9. D'origen americà, producte alimentari fet a base de cacau, al revés.

VERTICALS

1. D'origen visigòtic, posar oli, sal, etc. A certes viandes, al revés.
2. D'origen ibèric, superfície preparada per escriure-hi a sobre amb guix o retoladors especials.

2. El llenguatge pot ser ambigu i una mateixa paraula pot tenir significats diferents. Valora aquestes expressions segons tinguin un sentit positiu o negatiu, marcant amb un signe + o – segons correspongui:

1. Tolera bé la medicina	8. Tolera els gitanos
2. És una pel·lícula tolerada	9. És tolerant amb el veí
3. Tolera bé el mal	10. Tolera el color groc
4. Tolera aquella impertinència	11. Té un comportament tolerable
5. Tolera que destrossin els arbres	12. Tolera que embrutin el carrer
6. Ha estat una espera tolerable	13. Tolera que es burlin d'ell
7. És tolerant amb els negres	14. Tot ho tolera!

3. Relaciona amb una fletxa cada paraula de la primera columna amb el seu antònim de la segona columna.

TOLERÀNCIA

1. Respecte
2. Xenofília
3. Acolliment
4. Antiracisme
5. Pacífic
6. Solidaritat
7. Comprensió
8. Llibertat
9. Cooperació
10. Pluralisme
11. Universalisme
12. Diàleg
13. Integració
14. Diversitat
15. Democràcia
16. Pau
17. Equanimitat
18. Igualtat

INTOLERÀNCIA

1. Monòleg
2. Violent
3. Discriminació
4. Oposició
5. Homogeneïtat
6. Dictadura
7. Guerra
8. Rebuig
9. Descortesia
10. Guerra
11. Racisme
12. Xenofòbia
13. Incomprensió
14. Esclavitud
15. Particularisme
16. Uniformitat
17. Prejudici
18. Egoisme

4. Per concloure el tema del llenguatge, fes una llista de paraules que tu utilitzis habitualment i que puguin resultar ofensives a algú. Amb quines altres paraules podries substituir-les?
5. Existeixen moltes formes d'intolerància que tenen diverses manifestacions, de la mateixa manera que hi ha formes diferents de manifestar la tolerància i el civisme. De la llista següent, relaciona cada manifestació d'intolerància amb l'alternativa tolerant.

Intolerància i incivisme

- **Dogmatisme** (religió, fonamentalisme)
- **Destrucció** (foc, bosc cremat, desertització, residus...)
- **Guerra** (armament, despeses militars, mort,...)
- **Explotació** (Tercer Món, Nord- Sud, diners...)
- **Racisme** (xenofòbia,...)
- **Totalitarisme** (refugiats, terrorisme, espases, nacionalismes extrems,...)
- **Discriminació** (per raó de sexe, explotació de nens, Quart Món,...)

Tolerància i civisme

- **Universalisme** (ecumenisme, diàleg, suma de signes, ...)
- **Democràcia** (llibertat, minories, negociació...)
- **Integració** (convivència, diversitat, feminisme....)
- **Acolliment** (igualtat, protecció legal, sindicalisme,...)
- **Ecologisme** (reforestació, reciclatge...)
- **Solidaritat** (cooperació, repartiment, encaixar la mà,...)
- **Pacifisme** (treballar per la pau, no violència,...)

6. Fes una llista de situacions d'intolerància que quotidianament vius o has viscut, precisant què les ha motivat.
7. Feu, en grups, un codi de conductes tolerants. Pengeu-lo a la classe per tal de poder-lo compartir amb tothom.

8. Llegeix el text:

PURESA NACIONAL I TOLERÀNCIA

Algunes nacions pensen que només són viables si la seva població és uniforme i els preocupa especialment alguna característica que puguin tenir els habitants que els distingeixi. Unes vegades és l'ètnia, d'altres la religió, d'altres la classe social, d'altres la llengua o la cultura. Decideixen, aleshores, expulsar o assassinar els qui són d'una altra ètnia o religió o classe o llengua o cultura. Aquesta barbaritat ha passat sovint en la història humana i s'ha arribat a dir que tots els nacionalismes aspiren a una puresa nacional d'aquesta mena. La recerca de la puresa nacional és una preocupació malaltissa dels dirigents d'algunes nacions i ha produït molts sofriments. Hem de saber que les nacions no són mai pures en cap aspecte i que la diversitat és positiva a l'interior de cada país i en el conjunt del món. D'altra banda, els estats no han d'establir ni jerarquies ni exclusions entre els ciutadans. Un nacionalisme adient és tolerant.

- 8.1. Busqueu exemples de neteja ètnica en la història i en l'actualitat.
- 8.2. Busqueu exemples de tolerància i col·laboració entre poblacions plurals d'algunes nacions en la història i en l'actualitat.
- 8.3. Busqueu els límits de la vostra tolerància i critiqueu-vos.

Solució activitat 1

